

Συνέντευξη του Γιάννη Μηλιού στο Rproject και την «Εργατική Αριστερά»

1. Οι δεσμεύεις του προέδρου του ΣΥΡΙΖΑ Αλέξη Τσίπρα στη ΔΕΘ αναπτέρωσαν τις ελπίδες του κόσμου της εργασίας και της Αριστεράς και ανανέωσαν τους δεσμούς του ΣΥΡΙΖΑ με αυτόν τον κόσμο. Ποιες είναι οι προϋποθέσεις για να φανεί ο ΣΥΡΙΖΑ συνεπής σε αυτές τις δεσμεύσεις; Η «ΔΕΘ» χρειάζεται διεύρυνση – και ποια; Χρειάζεται υποστήριξη από κεντρικές επιλογές - και ποιες;

Στη ΔΕΘ ανακοινώσαμε τα άμεσα μέτρα του κυβερνητικού μας προγράμματος, που αναφέρονται *πρώτον* στην αντιμετώπιση της ανθρωπιστικής κρίσης, *δεύτερον* την επανεκκίνηση της οικονομίας με τη διαδικασία ρύθμισης των χρεών της κοινωνικής πλειοψηφίας προς τις τράπεζες, το Δημόσιο και τα ασφαλιστικά ταμεία, *τρίτον* την *ανάκτηση της εργασίας*, δηλαδή τη δημιουργία των όρων για να μπορέσει η εργατική τάξη να αποκτήσει διαπραγματευτική ισχύ απέναντι στην εργοδοσία, μέσα από την αύξηση των κατώτατων μισθών και συντάξεων, τις συλλογικές διαπραγματεύσεις, τα έκτακτα προγράμματα καταπολέμησης της ανεργίας και *τέταρτον* τη *δημοκρατική ανασυγκρότηση του κράτους και την εισαγωγή θεσμών και διαδικασιών άμεσης δημοκρατίας*.

Προϋπόθεση για να φανεί η κυβέρνηση της Αριστεράς, η κυβέρνηση του ΣΥΡΙΖΑ, συνεπής σε αυτές τις δεσμεύσεις είναι να τηρήσει την κατεξοχήν δέσμευση που επίσης ανακοινώσαμε με τον πιο επίσημο τρόπο στη φετινή ΔΕΘ: ότι το άμεσο αυτό κυβερνητικό πρόγραμμα *είναι αδιαπραγμάτευτο*, η εφαρμογή του δεν αποτελεί παρά υλοποίηση της λαϊκής και εθνικής κυριαρχίας, τήρηση της εντολής που θα δώσει στον ΣΥΡΙΖΑ ο ελληνικός λαός. Η διαπραγμάτευση με τους δανειστές για το χρέος θα είναι «διαπραγμάτευση για το χρέος», όχι για το αν και πώς θα συνεχιστεί η λιτότητα, δηλαδή το σημερινό πρόγραμμα συγκέντρωσης περιουσίας, εισοδήματος και ισχύος στα χέρια του μεγάλου κεφαλαίου.

Είναι χαρακτηριστικό ότι αυτή η δέσμευσή μας για *απαρέγκλιτο σεβασμό στη λαϊκή εντολή, για τερματισμό της παράδοσης των «Ζαπείων»* (όπου ένα κόμμα της αντιπολίτευσης υπόσχεται διάφορα και όταν αναλάβει την κυβέρνηση εφαρμόζει τα ακριβώς αντίθετα), αυτή ακριβώς η δέσμευση, είναι που ανησύχησε περισσότερο από όλα τις δυνάμεις του κατεστημένου, που θα ήθελαν να δουν τον ΣΥΡΙΖΑ να στρέφεται προς πολιτικές της λεγόμενης «Κεντροαριστεράς». Ο κ. Βαρουφάκης για παράδειγμα, αμέσως μετά τη δημόσια αναγγελία από τον Αλέξη Τσίπρα στη ΔΕΘ των δεσμεύσεων του ΣΥΡΙΖΑ προς τον ελληνικό λαό έσπευσε να δηλώσει σε συνέντευξή του στο tvxs: «Πρώτα η διαπραγμάτευση και κατόπιν εξαγγελίες, προϋπολογισμοί και κοστολογήσεις!» (16/9/2014).

Τι προκύπτει από μια τέτοια προσέγγιση; Περίπου αυτό που υπονοεί ως απάντηση το δημοσιογραφικό κατεστημένο όταν στερεότυπα ερωτά «-τι θα κάνετε αν σας πουν Όχι στη διαπραγμάτευση; -δεν θα μπορέσουμε να κάνουμε τίποτα διότι εξαρτήσαμε την πολιτική μας από το Ναι ή το Όχι των δανειστών!»! Αυτές όμως οι προσεγγίσεις δεν έχουν την παραμικρή σχέση με τον ΣΥΡΙΖΑ. Βρίσκονται στον αντίποδα της πολιτικής στρατηγικής μας.

Επιπλέον, είναι προφανές ότι το πρόγραμμά μας δεν περιορίζεται μόνο σε αυτούς τους τέσσερις άξονες του «άμεσου κυβερνητικού προγράμματος». Το άμεσο κυβερνητικό πρόγραμμα του ΣΥΡΙΖΑ είναι «αυτό που άμεσα μπορούμε» να κάνουμε. Θεωρώ ότι η «διεύρυνση» για την οποία με ρωτάς πρέπει να είναι οι πρωτοβουλίες εκείνες που θα αποτελούν τη «γέφυρα» με τους στρατηγικούς μας στόχους, που θα

πηγαίνουν παραπέρα την προάσπιση των συμφερόντων της κοινωνικής πλειοψηφίας έναντι της ολιγαρχίας και θα ανοίγουν δυνατότητες για τον παραπέρα δημοκρατικό μετασχηματισμό της κοινωνίας μας. Τέτοια ζητήματα θεωρώ ότι είναι:

(α) Η ταχύτατη υλοποίηση ενός νέου, σταθερού και δίκαιου, επομένως αναδιανεμητικού φορολογικού συστήματος, που να λειτουργεί ως βάση για ένα εύρωστο κοινωνικό κράτος, μεταφέροντας τα βάρη της κρίσης από την εργατική τάξη και τις μεσαίες τάξεις που σήμερα υπερφορολογούνται και βυθίζονται στη φτώχεια στα εισοδήματα και τον πλούτο της ολιγαρχίας, που συνεχίζει το πάρτι μέσα στην κρίση, που μάλιστα σήμερα πλουτίζει ταχύτερα εις βάρος των πολλών σε σχέση με το παρελθόν. Προϋπόθεση εδώ είναι επιπλέον η εκ βάθρων οικοδόμηση ελεγκτικών και διωκτικών μηχανισμών και φυσικά η ενίσχυση των υπαρχουσών δομών ώστε να προχωρήσει ταχύτατα η εκκαθάριση όλων των «λιστών» και των άλλων σκανδαλωδών περιπτώσεων φοροαποφυγής, φοροδιαφυγής, λαθρεμπορίας κλπ.

(β) Η σύνδεση του άμεσου προγράμματός μας για τη δημιουργία τριακοσίων χιλιάδων νέων θέσεων σταθερής εργασίας σε ένα χρόνο, με το πρόγραμμά μας για την κοινωνική οικονομία: Τροποποίηση του πτωχευτικού δικαίου και εισαγωγή θεσμών ώστε να μπορούν πλέον νόμιμα να δημιουργούνται συνεργατικά-αμεσοδημοκρατικά σχήματα εργαζομένων (πρώην ανέργων), που θα θέτουν σε λειτουργία τις επιχειρήσεις (γενικότερα τα μέσα παραγωγής), που παραμένουν σήμερα κλειστές λόγω της κρίσης (λόγω χρεών των ιδιοκτητών τους ή χαμηλής κερδοφορίας), παράγοντας εισοδήματα και χρήσιμα πράγματα για τις ανάγκες της κοινωνίας, πέρα από το κριτήριο του ύψους της κερδοφορίας και του με αυτό συνδεδεμένου καταναγκασμού της «ανταγωνιστικότητας».

2. Πιστεύεις ότι οι δεσμεύσεις της ΔΕΘ αλλά και το γενικότερο πρόγραμμα του ΣΥΡΙΖΑ μπορούν να υλοποιηθούν σε ένα πλαίσιο συναίνεσης με την αστική τάξη;

Κάθε κυβερνητικό πρόγραμμα σημαίνει ιεράρχηση προτεραιοτήτων και επομένως στήριξη συγκεκριμένων κοινωνικών αιτημάτων, συσχετισμών και συμφερόντων (στο πλαίσιο βέβαια του συγκεκριμένου κοινωνικού συστήματος εξουσίας που ζούμε). Το πρόγραμμα της κυβέρνησης αποδιοργανώνει τα συμφέροντα και καταργεί τις κατακτημένες με αγώνες θέσεις ισχύος των λαϊκών τάξεων, μετασχηματίζοντας την κοινωνία σε έναν καπιταλισμό «ασιατικού τύπου», σε ένα καπιταλισμό όπου οι ιστορικά διαμορφωμένες ανάγκες των εργαζόμενων τάξεων συμπίεζονται, για να παραχθεί ένας νέος τύπος «κανονικού» εργαζόμενου, με ελάχιστα δικαιώματα, χαμηλό μισθό και τεράστια «ελαστικότητα» προσαρμογής στις απαιτήσεις του κεφαλαίου. Ο ΣΥΡΙΖΑ θα αντιστρέψει αυτή την πορεία και θα στηρίζει τους αγώνες των εργαζομένων για «ψωμί και αξιοπρέπεια», θα στηρίζει το κοινωνικό κράτος και τον κοινωνικό μισθό, θα δημιουργήσει ένα δημοκρατικό πλαίσιο συμμετοχής των πολλών και υπεράσπισης των λαϊκών συμφερόντων. Θα πρόκειται λοιπόν για μια πορεία κοινωνικού μετασχηματισμού που θα περιορίζει την ισχύ και τα συμφέροντα της ολιγαρχίας, που θα θέτει μάλιστα τις προϋποθέσεις ώστε να αμφισβητήσουν οι λαϊκές τάξεις συνολικά αυτά τα κυρίαρχα συμφέροντα. Άρα πρωτεύον θα είναι το στοιχείο της σύγκρουσης, όχι της συναίνεσης με την αστική τάξη. Από εκεί και πέρα, όλα είναι ένα ζήτημα κοινωνικού και πολιτικού συσχετισμού δυνάμεων. Έχουμε δει αρκετές φορές στην πρόσφατη ιστορία του αναπτυσσόμενου καπιταλισμού τις κυρίαρχες οικονομικές ελίτ να υποχρεώνονται να «συναινέσουν» προσωρινά σε φιλολαϊκές πολιτικές, με στόχο να μη χάσουν περισσότερα και να μπορέσουν να

αντεπιτεθούν την κατάλληλη γι' αυτές στιγμή. Αυτό όμως δεν μας αφορά. Εμείς εμμένουμε στην «ταξική μονομέρεια» των συμφερόντων της κοινωνικής πλειοψηφίας.

3. Η συζήτηση για τις πολιτικές και κοινωνικές συμμαχίες στο κόμμα αποδεικνύεται κρίσιμη. Συμφωνείς με την κατεύθυνση της διεύρυνσης προς το «κοινωνικό και πολιτικό κέντρο»;

Το έχω διατυπώσει πολλές φορές: Κάθε απόκλιση από τους βασικούς άξονες του προγράμματός μας θα σπείρει απογοήτευση στον κόσμο που μας στηρίζει, θα ρίξει το εγχείρημα του ΣΥΡΙΖΑ στα βράχια. Ο ΣΥΡΙΖΑ πρέπει να είναι ανοικτός στις μάζες, στη λαϊκή πρωτοβουλία και συμμετοχή, αλλά απόλυτα αδιαπέραστος από τις νεοφιλελεύθερες πολιτικές.

4. Στις κομματικές συζητήσεις και διαδικασίες έχει αναδειχτεί ζήτημα τακτικής η αποτροπή της συγκέντρωσης από τη συγκυβέρνηση του αριθμού των 180 βουλευτών για τον Πρόεδρο της Δημοκρατίας. Πιστεύεις ότι για το σκοπό αυτό ο ΣΥΡΙΖΑ πρέπει να υποδεχτεί στα ψηφοδέλτιά του ή και στις γραμμές του οποιοδήποτε πολιτικό στέλεχος από το χώρο της κεντροαριστεράς ή ακόμη και της κεντροδεξιάς;

Η πλήρης απαξίωση της κυβέρνησης και η απονομιμοποίηση των μνημονιακών πολιτικών έχουν καταστήσει ανέφικτη τη συγκέντρωση 180 βουλευτών από το κυβερνητικό μπλοκ. Ο ΣΥΡΙΖΑ δεν έχει άλλο δρόμο παρά αυτόν που αποφάσισε το ιδρυτικό Συνέδριό του: «Πρόσωπα και δυνάμεις του χρεοκοπημένου και υπόλογου πολιτικού κόσμου, ιδίως όσοι αποδέχθηκαν την πολιτική του μνημονιακού μονόδρομου και έπαιξαν ενεργό ρόλο σε μνημονιακές κυβερνήσεις από θέσεις ευθύνης, δεν μπορεί να έχουν ρόλο στην κυβέρνηση της Αριστεράς».

5. Η διαπραγμάτευση με τους δανειστές σε ποιες παραδοχές, εκτιμήσεις και στόχους στηρίζεται; Μπορεί να υπάρξει συναινετική λύση με τους δανειστές που να εμπεριέχει το βασικό πρόταγμα του ΣΥΡΙΖΑ για ανατροπή της λιτότητας;

Η διαπραγμάτευση, όπως ήδη εξήγησα, θα αφορά μόνο το δημόσιο χρέος («κούρεμα του μεγαλύτερου μέρους του και αποπληρωμή του υπολοίπου με ρήτρα ανάπτυξης»). Η κατάργηση της λιτότητας θα είναι «λαϊκή εντολή» που θα τηρηθεί. Οι δανειστές γνωρίζουν ότι αν στη διάρκεια της διαπραγμάτευσης σταματήσουν την καταβολή κάποιων δόσεων, το μόνο που θα προκαλέσουν είναι τη μη πληρωμή από το ελληνικό Δημόσιο κάποιων ομολόγων παλαιότερων δανείων τα οποία λήγουν.

6. Αν αποδειχτεί σωστή η εκτίμηση ότι βαδίζουμε σύντομα σε εκλογές, εκλογική νίκη και κυβέρνηση του ΣΥΡΙΖΑ, θα βρεθούμε μπροστά σε ένα πρόβλημα απ' τα παλιά: ποιος κυβερνάει, το κόμμα ή το υπουργικό συμβούλιο; Από τη μια, η Σκύλλα της ΠΑΣΟΚικής παράδοσης ότι κυβερνάει ο πρωθυπουργός και το υπουργικό συμβούλιο, και το κόμμα «ελέγχει» εκ των υστέρων τις αποφάσεις τους. Από την άλλη, η Χάρυβδη της «κρατικοποίησης» του κόμματος με την ενσωμάτωση του καλύτερου δυναμικού του στο κράτος. Πώς μπορούμε να ξεφύγουμε από τις Συμπληγάδες;

Ο Pablo Iglesias, επικεφαλής της ομάδας του Podemos στο Ευρωκοινοβούλιο, μιλώντας πρόσφατα στο Φεστιβάλ Νεολαίας ΣΥΡΙΖΑ, επανέλαβε τουλάχιστον τρεις φορές τη φράση του Salvador Allende: «έχουμε την κυβέρνηση, αλλά δεν έχουμε [ακόμα] την εξουσία». Νομίζω ότι η διατύπωση αυτή περιγράφει και τις δυο απευκτές καταστάσεις της ερώτησής σου. Η λύση κατά τη γνώμη μου είναι μόνο μία: Η εισβολή στο προσκήνιο των μαζών, των λαϊκών τάξεων, που θα πάρουν τη ζωή τους, το παρόν και το μέλλον της κοινωνίας στα χέρια τους. Εδώ και τώρα πρέπει να δημιουργούμε όρους ώστε ο κόσμος της εργασίας, η νεολαία να «εισβάλουν» στον ΣΥΡΙΖΑ, να μας κάνουν κριτική, να συζητήσουν το πρόγραμμά μας και να μας βοηθήσουν να γίνουμε όλοι μαζί όσο περισσότερο αποτελεσματικοί και ριζοσπαστικοί γίνεται.